

19. Вплив природних антиоксидантів з насіння на окислення ліпідів і білків у м'ясопродуктах

Ігор Страшинський, Василь Пасічний, Тетяна Шевченко
Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Ультрафіолетове випромінювання, кисень повітря та проміжні радикали відіграють важливу для окислювальних реакцій, які впливають на ненасичені жирні кислоти, білки та інші компоненти м'ясопродуктів.

Матеріали і методи. Запобігання або уповільнення окислювальних реакцій компонентів м'яса і м'ясних виробів можна досягти шляхом внесення антиоксидантів, які переривають утворення радикалів та сприяють збереженню якості і продовжують термін зберігання продуктів.

Результати. Чорний рис є багатим джерелом поліфенолів, особливо антоціанів. Про використання екстракту чорного рису для запобігання окислення ліпідів для сирих яловичих котлет протягом 6 днів зберігання в холодильнику зазначено у роботі [1]. На думку авторів, утворення продуктів окислення ліпідів зменшувалося у виробках, розроблених з комерційним екстрактом чорного рису, ефект якого залежав від концентрації (від 0,4% до 1,2% екстракту). Екстракт виноградних кісточок та журавлини є цікавими варіантами поліпшення окислювальної стабільності ліпідів у м'ясних продуктах [2]. Наприклад, дослідженнями котлет із яловичини виявлено уповільнення окислення ліпідів при використанні екстрактів.

Іншим джерелом поліфенолів з потенційним застосуванням у м'ясних продуктах є шкурка арахісу. У сирих курячих котлетах екстракт, багатий проантоціаніном, запобігав окисленню ліпідів та білків протягом 20 днів зберігання в холодильнику. Екстракт, отриманий з оболонки насіння фісташок, пригнічував утворення продуктів окислення ліпідів у сирому курячому гамбургері. Подібним чином, використання порошку з сочевиці демонструвало антиоксидантний ефект під час зберігання в холодильнику сирих яловичих гамбургерів (12 днів при 4 °C).

Шкаралупа гречаної крупи була зазначена як джерело природних антиоксидантів з потенційним застосуванням у м'ясних продуктах. Дослідженнями наведеними в роботі [3] доведено, що жовте, коричневе та чорне гірчице насіння (2,0%) можна застосовувати у сирих тефтелях з яловичини для запобігання окисленню ліпідів. Крім цього, автори стверджують, що насіння жовтої гірчиці мали найвищий антиоксидантний потенціал порівняно з насінням коричневої та чорної гірчиці під час зберігання в холодильнику (15 днів при 4 °C).

Висновки. У сукупності окислювальні реакції в ліпідах і білках можуть бути уповільнені природними антиоксидантами, що містяться в насінні. Цей результат особливо помітний для чорного рису, винограду та екстрактів шкурки арахісу.

Література

1. Jin-Hee Choi, Nami Kim, Gye-Woong Kim, and Hae Yeon Choi. Effect of Cacao Nip Extracts (CEs) on Quality Characteristics of Pork Patties during Cold Storage Period Food Sci Anim Resour. 2019 Dec; 39(6): 918–933. Published online 2019 Dec 31.
2. Bozhko, N., Tischenko, V., & Pasichniy, V. (2017). Cranberry extract in the technology of boiled sausages with meat waterfowl. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Food Technologies*, 19(75), 106-109.
3. Rubén Domínguez, Mirian Pateiro, Mohammed Gagaoua, Francisco J. Barba, Wangang Zhang and José M. Lorenzo A Comprehensive Review on Lipid Oxidation in Meat and Meat Products *Antioxidants* 2019, 8(10), 429.